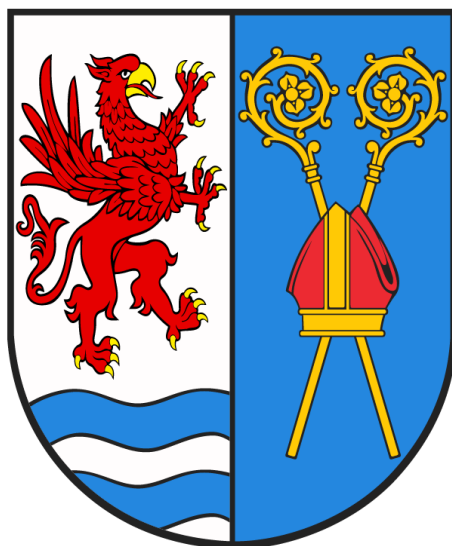

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO ZA LATA 2008-2009

Wykonawcy: mgr inż. Anna Rodak	
Kierownik projektu: mgr Marek Benedykciński	

Poznań, sierpień 2010 r.

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	3
1. ZAŁOŻENIA OGÓLNE.....	3
2. PODSTAWY PRAWNE.....	3
3. CEL I ZAKRES RAPORTU	3
II. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO.....	5
1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE	5
2. KLIMAT	6
3. UŻYTKOWANIE TERENU.....	8
4. SPOŁECZNOŚĆ.....	9
5. GOSPODARKA	10
6. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	13
6.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ.....	14
6.2. GOSPODARKA ŚCIEKOWA.....	14
III. AKTUALNA CHARAKTERYSTYKA STANU ŚRODOWISKA W POWIECIE.....	15
1. BUDOWA GEOLOGICZNA I BOGACTWA NATURALNE	15
2. GLEBY I POWIERZCHNIA ZIEMI.....	16
3. WODY PODZIEMNE	16
4. WODY POWIERZCHNIOWE.....	19
4.1. RZEKI	19
4.2. JEZIORA.....	23
5. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	26
6. FLORA I FAUNA POWIATU	28
7. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU.....	29
IV. ANALIZA STANU REALIZACJI CELÓW I ZADAŃ ZAPISANYCH POWIATOWYM PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA	32
V. OCENA WSKAŹNIKOWA REALIZACJI POROGRAMU	45
VI. FINANSOWANIE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA W POWIECIE	47
VII. PODSUMOWANIE.....	48

I. WPROWADZENIE

1. ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kołobrzieskiego opracowano wykonując zapisy zawarte w art. 14, art. 17 ust.1 oraz art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150 ze zm.). Opracowany dokument został uchwalony z dnia 20 grudnia 2003 roku Uchwałą Nr VIII/68/2003 Rady Powiatu Kołobrzegu w sprawie uchwalenia powiatowego programu ochrony środowiska. Przedmiotem opracowania jest Raport z wykonania celów i zadań zapisanych w Powiatowym Programie Ochrony dla Powiatu Kołobrzieskiego.

Powiatowy program ochrony środowiska przyjęty w 2003 roku to instrument długofalowego zarządzania środowiskiem. Niezależnie od zmieniających się układów politycznych program ten stanowił element ciągłości i trwałości w działaniach władz powiatowych na rzecz ochrony i zrównoważonego rozwoju środowiska.

2. PODSTAWY PRAWNE

„Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kołobrzieskiego za lata 2008-2009” został opracowany w związku z obowiązkiem nałożonym na powiaty przez ustawę z 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska w art. 17 i 18.

Zgodnie z art. 17, ust. 1 ww. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając wymagania, o których mowa w art. 14 ustawy.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza, co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu oraz radzie gminy.

3. CEL I ZAKRES RAPORTU

Ustawa Prawo ochrony środowiska nie przedstawia konkretnych wymagań oraz formy tworzenia raportów z wykonania Programów ochrony środowiska. Sporządzając niniejszy raport wzięto pod uwagę główne założenia i cele „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kołobrzieskiego” z roku 2003. W niniejszym raporcie dokonano analizy realizacji poszczególnych celów, a także oceniono aktualny stan środowiska przyrodniczego powiatu.

Ocena realizacji celów i zadań zapisanych w Programie została dokonana na podstawie analizy i obejmuje lata 2008-2009. Przeprowadzona analiza dała podstawę do scharakteryzowania nowych działań, których wykonanie przyczyni się do zapewnienia zrównoważonego rozwoju w powiecie. Zmiany wynikają głównie z konieczności dostosowania do przepisów UE oraz aktualnego stanu środowiska w powiecie.

„Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kołobrzесьkiego za lata 2008-2009” obejmuje okres od 1 stycznia 2008 roku do 31 grudnia 2009 roku.

Opracowanie zawiera:

- Charakterystykę ogólną powiatu kołobrzесьkiego,
- Aktualną charakterystykę stanu środowiska w powiecie kołobrzесьkim,
- Analizę stanu realizacji celów i zadań zapisanych w „Powiatowym Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Kołobrzесьkiego” z roku 2003,
- Podsumowanie.

II. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO

1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Powiat Kołobrzescki położony jest w północno-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, a całkowita jego powierzchnia wynosi 723km². Obszar powiatu zamieszkuje 77.095 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2009r.), a gęstość zaludnienia na jego terenie wynosi około 101 M/km².

Powiat Kołobrzescki składa się z 6 gmin wiejskich i jednej miejskiej. Stolicą powiatu i zarazem jedynym miastem jest Kołobrzeg. Pozostałe gminy tworzące powiat to: Dygowo, Ustronie Morskie, Rymań, Siemyśl, Gościno i gmina Kołobrzeg. Na terenie powiatu znajdują się 73 sołectwa i 126 miejscowości.

Powiat od zachodu graniczy z Powiatem Gryfickim. Od wschodu graniczy z Powiatem Koszalin. Od północy graniczy z morzem Bałtyckim (długość granicy wynosi 30km). Natomiast od południa z Powiatem Białogard.

Miastem powiatowym jest Kołobrzeg, który stanowi główny ośrodek administracyjny, gospodarczy i kulturalny. Miasto Kołobrzeg ma status uzdrowiska, posiada także port rybacki, przeładunkowy i wojskowy.

Zasoby leśne powiatu posiadają dużą wartość rekreacyjną, gospodarczą i ekologiczną. Unikalne zasoby ochrony środowiska przyrodniczego podlegają różnym formom ochrony prawnej, do których należą: obszar chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne, pomniki przyrody oraz obszary Natura 2000.

Krzyżują się tutaj ważne szlaki komunikacyjne: droga krajowa nr 6 Szczecin – Gdańsk, droga krajowa nr 11 Kołobrzeg – Bytom, droga wojewódzka nr 102 Kołobrzeg – Międzyzdroje, droga wojewódzka nr 162 Kołobrzeg – Drawsko Pomorskie, droga wojewódzka nr 163 Kołobrzeg – Czaplonek.

Na terenie powiatu kołobrzesckiego zlokalizowane są ważne szlaki kolejowe: linia kolejowa Goleniów – Koszalin oraz Kołobrzeg – Poznań.

Rysunek 1: Mapa administracyjna powiatu kołobrzesciego

2. KLIMAT

Obszar powiatu kołobrzesciego pod względem klimatycznym należy do dzielnicy Bałtyckiej (nadmorski region klimatyczny). Charakteryzuje się klimatem morskim, łagodnym (wg Prawdzica). Bałtyk oddziałuje na klimat powiatu ocieplająco zimą, ale chłodząco latem, co powoduje niską amplitudę temperatury rocznej.

Charakterystykę danych klimatycznych panujących na obszarze powiatu przedstawia tabela 1.

Tabela 1: Dane klimatyczne powiatu kołobrzeskiego

Dane klimatyczne	Średnia wartość
średnia temperatura roczna	7,5 -7,8°C
średnia temperatura okresu V-VII	13,5 – 14,0°C
suma opadów atmosferycznych w roku	550 – 650 mm
suma opadów atmosferycznych w okresie V-VII	160 - 180 mm
długość okresu wegetacyjnego	215 - 218 dni
liczba dni z pokrywą śniegu	35 - 45 dni

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Kołobrzegu

W marcu i na wiosnę przeważają suche i często mroźne wiatry północno-wschodnie i wschodnie. W lecie przeważają chłodne, przynoszące deszcze wiatry zachodnie i północno-zachodnie, a jesienią ciepłe wiatry południowo-zachodnie. Obszar powiatu kołobrzeskiego obejmuje Krainę Nadmorską, która ciągnie się wąskim pasem od kilku do kilkunastu kilometrów szerokości wzdłuż brzegu Bałtyku, obejmującą północny obszar. Kraina ta wyróżnia się klimatem typowo morskim. Charakteryzuje się niską temperaturą w okresie od maja do lipca oraz małą liczbą dni gorących. Część pozostała powiatu na południe od Krainy Nadmorskiej obejmuje obszary tzw. Krainy II – Gryficko-Białogardzkiej, do której należą krainy moreny dennej w dorzeczach rzek Parsęty i Regi, wzniesione od 20 do 60m n.p.m. O wydzieleniu odrębnej krainy II od krainy I zdecydowały wyższe temperatury, opady w okresie V-VII, większa ilość dni gorących i wyższy stopień kontynentalizmu. W miarę oddalania się od linii brzegowej Bałtyku, wzrasta ilość dni słonecznych, następuje wcześniejszy początek zimy oraz wydłuża się okres wegetacji roślin. Sąsiedztwo morza sprawia, że wilgotność powietrza, zachmurzenie i opady są wyższe i częściej notowane niż na obszarach bardziej oddalonych bardziej oddalonych od wybrzeża. Częstym zjawiskiem występującym na wybrzeżu jest bryza. Podczas dnia wiatry wieją od morza do lądu, na skutek niejednakowego nagrzewania się powierzchni wody i lądu, czyli różnicy ciśnienia. W nocy obserwuje się sytuację odwrotną, tj. bryzę lądową, wiejącą z nad chłodniejszego o tej porze lądu w kierunku morza. Na wybrzeżu zasięg bryzy rzadko obejmuje większą odległość, niż kilkanaście kilometrów w głąb lądu.

3. UŻYTKOWANIE TERENU

Gminy położone nad morzem mają charakter rolniczo-turystyczno-wypoczynkowy, natomiast pozostałe gminy posiadają charakter rolniczy. Szczegółowe dane dotyczące użytkowania gruntów w powiecie przedstawia tabela 2.

Tabela 2: Użytkowanie gruntów w powiecie kołobrzeskim w 2009 roku

Rodzaje gruntów	Powierzchnia ewidencyjna [ha]			Udział w ogólnej powierzchni [%]			
	Gmina	Miasto	Razem	Gmina	Miasto	Razem	
Powierzchnia ogólna	69.777	2.560	72.337	96,46	3,54	100	
Użytki rolne							
grunty orne	35.804	215	36.019	49,49	0,30	49,79	
Sady	81	4	85	0,11	0,01	0,12	
łąki trwałe	6.970	134	7104	9,63	0,19	9,82	
pastwiska trwałe	3.320	250	3.570	4,59	0,35	4,93	
grunty rolne zabudowane	814	5	819	1,12	0,01	1,13	
grunty pod stawami	69	1	70	0,10	0,00	0,10	
grunty pod rowami	346	15	361	0,48	0,02	0,50	
Użytki leśne							
lasy	15.624	59	15.683	21,60	0,08	21,68	
grunty zadrzewione i zakrzewione	1.068	146	1.214	1,48	0,20	1,68	
Grunty zabudowane i zurbanizowane							
tereny mieszkalne	340	216	556	0,47	0,30	0,77	
tereny przemysłowe	148	99	247	0,20	0,14	0,34	
inne tereny zabudowane	315	238	553	0,44	0,32	0,76	
zurbanizowane tereny niezabudowane	151	87	238	0,21	0,12	0,33	
tereny rekreacyjne wypoczynkowe	128	144	272	0,18	0,20	0,38	
tereny komunikacyjne	drogi	1.733	224	1.957	2,40	0,31	2,71
	kolejowe	171	32	203	0,24	0,04	0,28
	inne	22	28	50	0,03	0,04	0,07
użytki kopalne	72	-	72	0,10	-	0,10	
Wody							
powierzchniowe płynące	683	17	700	0,94	0,02	0,96	
powierzchniowe stojące	25	1	26	0,03	0,00	0,03	
Tereny inne							
użytki ekologiczne	2	382	384	0,00	0,53	0,53	
nieużytki	1.882	150	1982	2,53	0,21	2,74	
tereny różne	47	95	142	0,06	0,13	0,19	

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Kołobrzegu

4. SPOŁECZNOŚĆ

Teren powiatu kołobrzesckiego w 2009 roku był zamieszkiwany przez 77.095 mieszkańców, w tym na terenie miasta Kołobrzeg 44.991 mieszkańców. Gęstość zaludnienia w powiecie to 101 osób/km². Strukturę ludności w terenie powiatu wg płci na przełomie lat 2007-2009 prezentuje tabela 3.

Tabela 3: Zmiany demograficzne na terenie powiatu w latach 2007-2009

Jednostka	2007			2008			2009		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Powiat Kołobrzescki	76.547	36.736	39.811	76.772	36.833	39.939	77.095	36.987	40.108

Źródło danych: GUS 2010r., Starostwo Powiatowe w Kołobrzegu

Z powyższego zestawienia wynika, że ludność powiatu w porównaniu do lat poprzednich wzrasta. Ludność w 2009 roku w porównaniu do roku 2007 zwiększyła się łącznie o 548 mieszkańców, co stanowi około 1% przyrost. Analizując dane dotyczące demografii w powiecie można wywnioskować, iż teren analizowany obszar zamieszkuje stosunkowo więcej kobiet. W 2009 roku różnica oscylowała w granicach około 4%, tj. 52% obszaru powiatu stanowiły kobiety, a pozostałe 48% - mężczyźni. Gęstość zaludnienia wynosi około 101 osób na km². Spośród wszystkich gmin zlokalizowanych w powiecie, najbardziej zaludnione jest miasto Kołobrzeg, gdzie ilość mieszkańców stanowi około 58% ogółu całkowitej liczby ludności powiatu i wynosi 44.991 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2009r.). Ponadto dość wysoką gęstością zaludnienia charakteryzuje się gmina Kołobrzeg, którą w 2009 roku zamieszkiwało 9.825 osób, co stanowi około 12,7% ogółu ludności powiatu.

Strukturę ludności w terenie powiatu kołobrzesckiego z podziałem na poszczególne gminy prezentuje tabela 4.

Tabela 4: Liczba mieszkańców w gminach powiatu kołobrzесьkiego

Nazwa gminy	Ilość sołectw	Ilość miejscowości	Ludność ogółem	Gęstość zaludnienia M/km ²
G. Dygowo	14	22	5.595	43
G. Gościno	12	21	5.255	45
G. Kołobrzeg	21	27	9.825	68
G. Rymań	9	27	4.137	28
G. Siemyśl	11	17	3.702	35
G. Ustronie Morskie	6	11	3.590	63
M. Kołobrzeg	-	1	44.991	1.730
Powiat Kołobrzесьki	73	126	77.095	101

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Kołobrzegu

5. GOSPODARKA

Najważniejszymi gałęziami gospodarki są: lecznictwo uzdrowiskowe, obsługa ruchu turystycznego, przemysł rolno-spożywczy wraz z przetwórstwem rybnym, rolnictwo oraz drobny przemysł mechaniczny. Kołobrzeg posiada port handlowy, rybacki, pasażerski i jachtowy. Większość potencjału gospodarczego skupia się w mieście powiatowym Kołobrzeg. Obszarem funkcjonalnym, aktywnym pod względem gospodarczym jest pas gmin nadmorskich z dominującą sezonową funkcją wczasowo-turystyczną, uzdrowiskową i lokalną gospodarką morską.

Według danych GUS na koniec 2009 roku w powiecie kołobrzесьkim działało 13.542 podmiotów gospodarczych (tabela 5), z czego 272 to podmioty sektora państwowego, a pozostała część to podmioty gospodarcze sektora prywatnego.

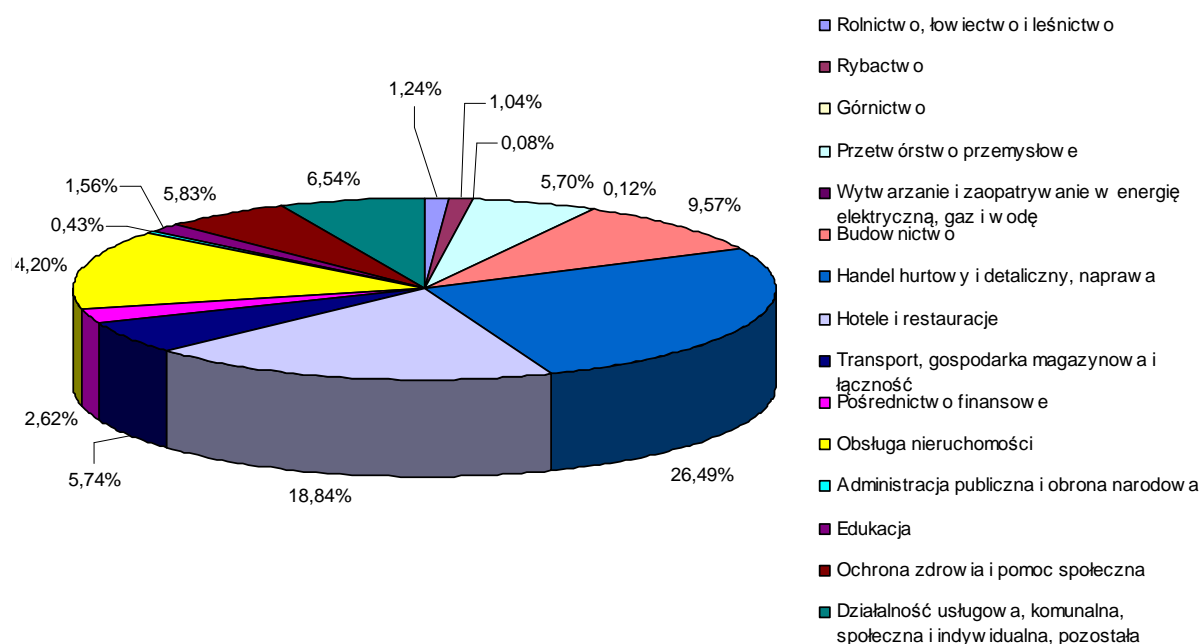
Tabela 5: Podmioty gospodarcze na terenie powiatu kołobrzесьkiego w 2009 roku

Nazwa gminy	Podmioty gospodarcze [szt.]
G. Dygowo	447
G. Gościno	510
G. Kołobrzeg	1.702
G. Rymań	326
G. Siemyśl	296
G. Ustronie Morskie	1.044
M. Kołobrzeg	9.217
Powiat Kołobrzесьki	13.542

Źródło danych: GUS 2010 r.

Największa ilość podmiotów gospodarczych w powiecie zajmuje się handlem hurtowym oraz detalicznym (3.588 podmiotów). Branża hotelarstwa i gastronomii w powiecie funkcjonuje także na dość wysokim poziomie rozwoju. W powiecie w 2009 roku zarejestrowanych było 2.552 podmiotów zajmujących się hotelarstwem i usługami gastronomicznymi, co stanowi około 19% wszystkich funkcjonujących podmiotów gospodarczych powiatu.

Szczegółową charakterystykę funkcjonujących podmiotów gospodarczych na terenie powiatu kołobrzeskiego w 2009 wg sekcji PKD przedstawiono na rysunku 2.

Rysunek 2: Podmioty gospodarcze powiatu kołobrzeskiego wg sekcji PKD

Źródło danych: GUS 2010

Powiat Kołobrzeski charakteryzuje się jednym z najniższych w województwie wskaźników bezrobocia rejestrowanego, niższym niż średnia w regionie. W styczniu 2009 roku wskaźnik ten wynosił 10,7%, podczas gdy dla województwa równał się 15,8%. Podobnie jak w całym województwie począwszy od III kwartału 2008 roku obserwowana jest tendencja wzrostowa liczby osób bezrobotnych, a co się z tym wiąże także wzrost wskaźnika stopy bezrobocia. W powiecie kołobrzeskim od końca III kwartału 2008 do końca stycznia 2009 przybyło 628 nowych bezrobotnych, co biorąc pod uwagę ogólną ich liczbę jest wzrostem bardzo dużym i zauważalnym. Mimo to poziom bezrobocia na koniec grudnia 2008 roku był niższy o około 20% w porównaniu do początku roku 2008.

Rozwój gospodarczy powiatu kształtuje koniunktura gospodarcza jak i wzrost działalności przemysłowo - usługowej. W opracowanej Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gospodarczego powiatu kołobrzeskiego wskazano szereg działań aktywizujących częściową restrykcję oraz tworzenie nowych miejsc pracy w powiecie, a do nich należą:

a) w zakresie rolnictwa:

- odbudowa i rozwój funkcji rolniczej, poprawa efektywności gospodarowania,
- rozwój rolniczych działów specjalnych o wysokim zapotrzebowaniu na siłę roboczą, związanych systemem kontraktacji z przemysłem rolno – spożywczym i spożywczym,
- w niektórych indywidualnych gospodarstwach rolnych – wykorzystanie zasobów własnego gospodarstwa na rzecz innych, pozarolniczych form działalności gospodarczej, zwłaszcza w dziedzinie usług rekreacyjnych (agroturystyka),
- rozwój usług rolniczych.

b) w zakresie przemysłu, budownictwa i usług specjalistycznych:

- rozwój istniejącego potencjału przetwórstwa rolno – spożywczego i rybnego,
- utworzenie nowych miejsc pracy w drobnym przemyśle lekkim (nastawionym głównie na zatrudnienie nadwyżek kobiecej siły roboczej), oraz uruchomienie produkcji materiałów budowlanych,
- rozwój rzemiosła,
- rozwój przemysłu drzewnego,
- utworzenie nowych miejsc pracy w budownictwie i usługach na rzecz systemu gospodarki komunalnej i mieszkaniowej.

c) kreowania miejsc pracy w innych usługach o charakterze specjalistycznym w zakresie:

- obsługi ruchu turystycznego i tras komunikacyjnych,
- usług o charakterze proekologicznym i rehabilitacyjnym,
- usług w dziedzinie handlu hurtowego i dystrybucji niektórych artykułów spożywczych,
- usług wczasowo – wypoczynkowych i sanatoryjnych.

d) możliwości wykreowania miejsc pracy w systemie robót publicznych, zwłaszcza w zakresie niektórych elementów infrastruktury technicznej takich jak:

- rekultywacja terenów zdegradowanych,
- odbudowa zdegradowanych pod względem technicznym systemów melioracyjnych i budowa nowych,
- utworzenie zbiorników małej retencji,
- ochrona brzegu morskiego,
- budowa i modernizacja niektórych elementów sieci drogowej,

- budowa sieci gazowniczej oraz rozbudowa rozdzielczej sieci kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków,
- budowa tras rowerowych,
- inne drobne prace modernizacyjne,
- budownictwo.

Gminy powiatu kołobrzesckiego posiadają na swoich terenach kilka atrakcyjnych obiektów do zagospodarowania oraz działek rekreacyjnych. Inwestorzy mają do dyspozycji duże zasoby siły roboczej, dobre warunki lokalizacyjne, tańszą robociznę, preferencyjny zakup i dzierżawę mienia komunalnego oraz ulgi podatkowe.

Na terenie powiatu kołobrzesckiego znajdują się zakłady przetwórstwa rybnego oraz inne zakłady przemysłu drzewnego i spożywczego. Główne zakłady przetwórstwa rybnego to:

- „Nord Fish” w Charzynie,
- „Rybak” w Unieradzu.

6. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Infrastruktura techniczna powiatu kołobrzesckiego jest konsekwencją uwarunkowań wynikających z jego położenia w środkowo – północnej części województwa zachodniopomorskiego. Powiat Kołobrzescki jest usytuowany w dwóch specyficznych obszarach, tj.:

Obszar gmin nadbałtyckich – tworzą gmina Ustronie Morskie, miasto Kołobrzeg oraz gmina wiejska Kołobrzeg. Następują tu przekształcenia i rozwój w kierunku budownictwa: mieszkaniowego, obsługi turystyki pobytowej oraz leczenia i pobytów uzdrowiskowych, jak również w kierunku podmiotów gospodarczych związanych z działaniem i obsługą uzdrowiska, turystyki i gospodarki morskiej,

Obszar o charakterze wielofunkcyjnym – stanowią gminy Dygowo, Siemyśl, Gościno oraz Rymań. Położenie tych gmin w pobliżu Kołobrzegu oraz w niedalekiej odległości od Koszalina powoduje, że wzajemne powiązania gospodarcze infrastrukturalne są dość mocno rozwinięte.

6.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ

W powiecie kołobrzeskim woda na potrzeby gospodarstw domowych dostarczana jest za pomocą wodociągowej sieci rozdzielczej o łącznej długości 590,3km. Na powiatową sieć wodociągową składają się sieci dostarczania wody funkcjonujące na obszarze miasta Kołobrzeg oraz poszczególnych gmin. Sieci te rozprowadzają wodę z ujęć zlokalizowanych na terenie gminy. Wody z tych ujęć są bardzo dobrej i dobrej jakości. Na stan jakościowy wody dostarczanej mieszkańcom ma niejednokrotnie wpływ stan techniczny sieci rozdzielczej. Długość sieci w poszczególnych gminach powiatu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6: Charakterystyka sieci wodociągowej w powiecie

Jednostka terytorialna	Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	Podłączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	Liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej
G. Dygowo	77,1	848	5.172
G. Gościno	92,6	667	4.655
G. Kołobrzeg	160,4	2.552	9.334
G. Rymań	51,5	424	2.892
G. Siemyśl	52,1	435	2.686
G. Ustronie Morskie	62,7	720	3.289
M. Kołobrzeg	93,9	3.598	44.489
Powiat Kołobrzeski	590,3	9.244	72.517

Źródło danych: GUS 2010, Gminy Powiatu Kołobrzeskiego, Starostwo Powiatowe w Kołobrzegu

Powiat Kołobrzeski charakteryzuje się dość wysokim stopniem objęcia mieszkańców siecią wodociągową. Na podstawie przeprowadzonej analizy oszacowano, iż wynosi on 94,46%. Miasto Kołobrzeg zwodociągowanie jest w około 99%, a do sieci wodociągowej podłączonych jest 44.489 mieszkańców.

6.2. GOSPODARKA ŚCIEKOWA

Sytuacja w gospodarce ściekowej w powiecie kołobrzeskim jest bardzo zróżnicowana. Giny położone nad Bałtykiem są w korzystnej sytuacji, bowiem obszar gminy Ustronie Morskie i gmin miejskiej i wiejskiej Kołobrzeg jest w znacznej części skanalizowany, a zrzut ścieków jest do oczyszczalni miasta Kołobrzeg o zdolności odebrania 27.500m³ na dobę.

W powiecie kołobrzeskim ścieki z gospodarstw domowych odprowadzane są do oczyszczalni ścieków za pomocą sieci kanalizacyjnej rozdzielczej, której łączna długość na terenie powiatu wynosi 347,2km. Ogólna charakterystykę długości sieci kanalizacyjnej w poszczególnych gminach powiatu przedstawia tabela 7.

Tabela 7: Charakterystyka sieci kanalizacyjnej w powiecie

Jednostka terytorialna	Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	Podłączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	Liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej
G. Dygowo	56,9	583	2.730
G. Gościno	13,3	266	2.339
G. Kołobrzeg	93,3	1.184	7.274
G. Rymań	12,2	130	680
G. Siemyśl	13,1	199	1.530
G. Ustronie Morskie	50,1	875	2.549
M. Kołobrzeg	108,3	2.921	44.289
Powiat Kołobrzeski	347,2	6.158	61.391

Źródło danych: GUS 2010, Gminy Powiatu Kołobrzeskiego, Starostwo Powiatowe w Kołobrzegu

Powiat Kołobrzeski charakteryzuje się dość wysokim stopniem objęcia mieszkańców siecią kanalizacyjną. Na podstawie przeprowadzonej analizy oszacowano, iż wynosi on 79,97%. Miasto Kołobrzeg zwodociągowanie jest w około 98%, a do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 44.289 mieszkańców.

III. AKTUALNA CHARAKTERYSTYKA STANU ŚRODOWISKA W POWIECIE

1. BUDOWA GEOLOGICZNA I BOGACTWA NATURALNE

Na terenie powiatu utwory trzeciorzędowe i starsze przykryte są utworami czwartorzędowymi, osiagającymi do 100m miąższości. Decydujące znaczenie dla ukształtowania się przypowierzchniowych warstw utworów miało ostatnie zlodowacenie. Łądolód skandynawski opuścił tereny powiatu około 14 tysięcy lat temu, pozostawiając po sobie większość osadów znajdujących się dziś na powierzchni. W czasie wycofywania się lodowca w kierunku północnym, spływające z niego wody pocięły teren dolinami. Na północy powiatu występują tereny równinne poza pasmem wybrzeża, gdzie pas wydm ogranicza od południa plażę. Pas wydm to efekt akumulacyjnej działalności wiatru. Większość obszaru powiatu to tereny równinne. Na obszarze południowym powiatu dominuje

typ rzeźby nisko pagórkowatej i falistej. Na terenie powiatu można wydzielić rzeźby terenu różnego pochodzenia: formy pochodzenia lodowcowego, formy pochodzenia wodnolodowcowego, formy pochodzenia eolicznego, formy pochodzenia rzecznoego, formy pochodzenia jeziornego oraz formy utworzone przez roślinność (równiny torfowe).

2. GLEBY I POWIERZCHNIA ZIEMI

Obszar powiatu kołobrzesckiego charakteryzuje się dominacją gleb wykształconych z powierzchniowych utworów czwartorzędowych. Zostały one wykształcone podczas ostatniego zlodowacenia.

W większej części powiatu występują gleby wytworzone z mocnych utworów gliniastych i piasków gliniastych lekkich. Dominują tu gleby bielcowe z enklawami gleb pseudobielcowych lub gleby brunatne. Na znacznych obszarach północnej części powiatu, a także w rejonie jeziora Resko występują gleby torfowe i murszowe. Wykształciły się one w obniżeniach terenu na podmokłych siedliskach.

Południowe gminy powiatu kołobrzesckiego, charakteryzują się rolniczym charakterem działalności. Powierzchnia użytków rolnych stanowi około 65% struktury użytkowania gruntów. Znaczny odsetek wśród nich zajmują użytki zielone, stanowiące 22% ich powierzchni. Lasy i grunty leśne zajmują ponad 21% powierzchni powiatu, a pozostałe tereny, wśród nich nieużytki i wody zajmują blisko 14%.

Spośród poszczególnych klas bonitacyjnych na terenie powiatu przeważa IV klasa gleb. Gleby tej klasy mają ponad 57% udziału w glebach powiatu. Klasa II stanowi około 19%, klasa V około 17%, natomiast klasa VI blisko 7%. Na terenie powiatu kołobrzesckiego nie odnotowano występowania gleb I klasy bonitacyjnej.

3. WODY PODZIEMNE

Wody podziemne są jednym z ważniejszych bogactw naturalnych decydujących o rozwoju regionu. Ilość wód podziemnych na danym obszarze zależy od charakteru budowy geologicznej oraz rodzaju skał i osadów. Na niektórych obszarach o odpowiedniej budowie geologicznej, gdzie występują duże zasoby żwirów oraz utworów piaszczysto-żwirowych, mogą wykształcić się podziemne „zbiorniki” wodne. Wody podziemne stanowią na terenie Powiatu kołobrzesckiego podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę pitną. Służą one także zaspokajaniu przemysłu.

Powiat Kołobrzescki znajduje się w granicach kołobrzescko-pomorskiego regionu wodonośnego. Główny poziom wodonośny występuje tu w utworach czwartorzędowych,

głównie złodowacenia bałtyckiego. Wodonośność obszaru północnego jest dużo wyższa jak terenów południowych powiatu. Ze względu na jakość wód rejon Kołobrzegu wydzielono jako rejon wód zwykłych. W rejonie tym występują wody zmineralizowane (tzw. solanki kołobrzeskie). W gminie Dygowo występuje wysoko zasobowy rejon wód podziemnych (Świelubie i Pustary).

W ostatnich latach na terenie powiatu obserwuje się zmniejszone zapotrzebowanie na wodę, głównie na cele przemysłowe. Wpływa na to spadek produkcji, a także oszczędne gospodarowanie zasobami wodnymi, często spowodowane wprowadzaniem obiegu zamkniętego w przemyśle.

Ograniczając wpływ zanieczyszczeń na jakość wód podziemnych na terenie powiatu, Wojewoda Zachodniopomorski ustanowił strefę ochronną dla komunalnego ujęcia wody podziemnej „Bogucino-Rościęcino”. Strefa została ustanowiona decyzją z dnia 28.09.2001r. i obejmuje ona tereny ochrony bezpośredniej jak i tereny ochrony pośredniej (łącznie około 400ha powierzchni). Na obszarze ustanowionej strefy ochronnej obowiązuje zakaz zakładania wysypisk oraz wylewisk.

Woda do celów użytkowych powiecie jest pobierana z utworów czwartorzędowych. Ich jakość jest oceniana w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, koordynowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

W marcu 2004 roku weszło rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji do prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (Dz. U. nr 32 poz. 284). Rozporządzenie wprowadza 5 klas jakości wód, tj.:

- Klasa I – charakteryzuje wody bardzo dobrej jakości,
- Klasa II – charakteryzuje wody dobrej jakości,
- Klasa III – charakteryzuje wody zadowalającej jakości,
- Klasa IV – charakteryzuje wody niezadowalającej jakości,
- Klasa V – charakteryzuje wody złej jakości.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem w latach 2004-2007 wody podziemne powiatu kołobrzeskiego zostały podane ocenie. Z badań, jakie zostały przeprowadzone wynika, że wody podziemne w powiecie charakteryzują się stanem złym. Otwory badawcze na terenie powiatu zlokalizowane są w m. Bukowo, Bogucino i Dźwirzyno. Badania wód pochodzących ze wszystkich miejsc, w których pobierano próbki, pozwalają stwierdzić, że jakość omawianych wód podziemnych jest niska i zła

Główną przyczyną kształtowania się tak niskiej jakości wód podziemnych w powiecie kołobrzeskim były zanieczyszczenia pochodzenia antropogenicznego oraz geogenicznego.

W większości przeprowadzonych badań wpływ ten był spowodowany związkami żelaza i manganu oraz związkami azotu. Zanieczyszczenia związkami żelaza oraz manganu miały charakter typowo geogeniczny i powstały w wyniku szeregu przyrodniczych oraz geologicznych uwarunkowań. Natomiast zawartość związków azotu uwarunkowana była wpływem czynników antropogenicznych spowodowanych przede wszystkim przedostawaniem się do wód podziemnych zanieczyszczeń rolniczych, bytowych oraz komunalnych. Zanieczyszczenia tego rodzaju miały szczególnie wpływ na wody gruntowe.

Ponadto istotnym czynnikiem wpływającym na kształtowanie się chemizmu wód podziemnych w strefie przybrzeżnej jest infiltracja morza Bałtyckiego prowadząca do zasolenia warstw wodonośnych (zjawisko ingresji). Warunki geologiczne wybrzeża stwarzają jeszcze dodatkowe zagrożenia w postaci wynoszenia wód słonych z głębszego podłoża skalnego, których powstawanie związane jest z zasoleniem reliktowym lub zachodzącymi procesami wymywania struktur solnych w strefach dyslokacji tektonicznych (zjawisko ascenizacji). Proces wnikania wód morskich i słonych wód z głębszych poziomów wodonośnych w płytsze warstwy wodonośne potęgowany jest nadmierną eksploatacją wód podziemnych. W 2007 roku podobnie jak w latach poprzednich wystąpiło zasolenie wód podziemnych w strefie przybrzeżnej Powiatu kołobrzesckiego. Nadmierne stężenie chlorków stwierdzono w wodach wgłębnych w Dźwirzynie.

Ponadto w 2007 rok w wodach podziemnych w punkcie w Dźwirzynie stwierdzono występowanie arsenu i selenu w ilościach przekraczających stężenia dopuszczalne dla wód przeznaczonych do celów pitnych, wynoszące zarówno dla selenu jak i arsenu $0,01 \text{ mg/m}^3$.

W 2008 roku weszło nowe rozporządzenie i klasyfikację wód podziemnych przeprowadza się wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 roku w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896). Monitoring jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych prowadzony jest zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2009 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. 2009 nr 81 poz. 685). Brak jest oceny wód podziemnych powiatu wg nowego ww. rozporządzenia. W ostatnich latach badania jakości wód podziemnych nie były prowadzone. Zgodnie z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2010-2012” nie planuje się wykonywania badań w punktach pomiarowych, zlokalizowanych na terenie powiatu kołobrzesckiego

4. WODY POWIERZCHNIOWE

Na terenie powiatu kołobrzesckiego tereny zajęte przez wody powierzchniowo płynące i stojące wynoszą 1.154ha, co stanowi ok. 1,6% powierzchni obszaru powiatu. Dolina Parsęty stanowi jeden z ważniejszych korytarzy ekologicznych w regionie i ze względu na swoją rolę, a także występowanie wielu siedlisk wymagających ochrony, zaprojektowana została (wraz z dolinami dopływów) do ochrony formie ostoi Natura 2000.

4.1. RZEKI

Rzeka Parsęta jest główną rzeką płynącą przez powiat kołobrzescki. Jej długość wynosi blisko 140km, a powierzchnia dorzecza zajmuje około 3,1 tys. km². Źródło Parsęty zlokalizowane jest w okolicach miejscowości Szczecinek. Stamtąd rzeka płynie poprzez Pojezierze Drawskie, a następnie Równinę Białogardzką, uchodząc do Morza Bałtyckiego w Kołobrzegu. Rzeka jest jednym z najcenniejszych zasobów przyrodniczych w regionie. Krajobraz dorzecza Parsęty ukształtowany został przez działalność lodowca. Pozostało tu po nim wiele oczek wytopiskowych, z których większość jest obecnie torfowiskami. Do głównych dopływów rzeki zalicza się rzekę Radew, Dębnicę, Mogilicę i Pokrzywnicę.

Rzeka wyróżnia się swoistym składem ichtiofauny o bardzo wysokim stopniu naturalności. Występują w niej takie gatunki jak: trocie wędrownie, certy, lipienie, leszcze, szczupaki, płoci, sandacze oraz jazie. W wyższych jej partiach występują także pstrągi potokowe. Szacuje się, że w Parsęcie występuje około 27 gatunków ryb. Na zboczach głębokich dolin Parsęty i jej dopływów oraz zajmowanych przez jeziora obniżeń terenowych, znajdują się obszary źródliskowe z charakterystyczną florą i fauną. Kopuły z wysiękami wód pokrywają źródliskowe olsy porzeczkowe, w innych miejscach wykształcają się tzw. cyrki źródliskowe - różnej wielkości koliste zagłębienia, wyerodowane przez wypływającą wodę, z reguły ze żwirowo - kamienistym dnem i kożuchami wątrobowców.

Jakość wód Parsęty jest zagrożona zanieczyszczeniami pochodzącymi z licznych miejscowości zlokalizowanych wzdłuż rzeki. Negatywny wpływ ma również powierzchniowy spływ zanieczyszczeń organicznych i biogennych z okolicznych pól uprawnych. Również jakość dopływów Parsęty wpływa na stan wód w rzece.

Innymi ciekami przepływającymi przez teren powiatu kołobrzesckiego są: rzeka Błotnica, Dębosznica oraz Mołostowa.

Ocenę jakości rzek w powiecie kołobrzesckim w latach 2006 i 2007 wykonano w oparciu o pięciostopniową skalę jakości (w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji do prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu

interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (Dz. U. nr 32 poz. 284). Ponadto wody powierzchniowe oceniono zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym warunków, jakim powinny odpowiadać wody przeznaczone do bytowania ryb, wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. Wykonano także ocenę zawartości azotanów oraz stopnia eutrofizacji wód. Punkty pomiarowo kontrolne usytuowane były na:

- rzeka Mołostowa – punkt Międzyrzecz, powyżej ujścia rzeki Czernicy,
- rzeka Dębosznica – punkt ujście do jeziora Resko, m. Nowogardek,
- rzeka Błotnica - punkt ujście do jeziora Resko, m. Nowogardek (most),
- rzeka Parsęta – punkt w m. Doble,
- rzeka Parsęta – punkt Wodowskaz Bardy, powyżej ujścia Gościanki,
- rzeka Parsęta – punkt Ujście do morza, m. Kołobrzeg.

Przeprowadzone badania monitoringowe wykazały że większość cieków w powiecie kołobrzesckim charakteryzowała się III klasą jakości, tj. wody zadowalającej jakości oraz klasą IV – wody złej jakości. Istotne źródło zanieczyszczenia stanowią także nieoczyszczone wody opadowe z terenów zakładów, ciągów komunikacyjnych miast i wsi. Na terenie powiatu znajdują się punkty pomiarowo - kontrolne monitoringu rzek (punkty monitoringu diagnostycznego, punkty wyznaczone na obszarach wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych, punkty wyznaczone ze względu na użytkowanie wód – występowanie ryb w warunkach naturalnych i wody wykorzystywane do zaopatrzenia ludności oraz punkty wynikające z zapisów Traktatu Akcesyjnego – tzw. punkty reperowe).

Rok 2007 był pierwszym rokiem działania nowej sieci punktów pomiarowo - kontrolnych monitoringu wód powierzchniowych w Polsce, dostosowanej do wymogów Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW). W przyjętym okresie przejściowym (lata 2007–2009) systemy monitoringu są testowane i weryfikowane. Wyniki weryfikacji posłużą ustaleniu struktury sieci pomiarowej na następny sześcioletni okres.

W 2008 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie po raz pierwszy wykonał ocenę stanu wód powierzchniowych w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, które dokonuje się w zakresie regulacji wdrożenia Ramowej Dyrektywy Wodnej. Rozporządzenie ww. wymaga dokonania oceny stanu ekologicznego, elementów fizykochemicznych, stanu chemicznego oraz stanu jakości wód. Na terenie powiatu kołobrzesckiego znajduje się 6 punktów pomiarowo – kontrolnych, dla których wykonano ocenę w 2008 roku. Punkty pomiarowo kontrolne usytuowane były na:

- rzeka Dębosznica (2,6km) – punkt Dębosznica ujście do jeziora Resko Przymorskie,

- rzeka Błotnica (4,0km) – punkt Błotnica, ujście do jeziora Resko Przymorskie,
- rzeka Parsęta (25,0km) – punkt Parsęta, m. Bardy,
- rzeka Parsęta (2,0km) – punkt Parsęta, ujście do morza (m. Kołobrzeg),
- rzeka Gościnka (2,0km) – punkt Gościnka, ujście do Parsęty (m. Gościno)
- rzeka Czerwona (0,5km) – punkt Czerwona, ujście do morza (m. Ustronie Morskie).

Zgodnie z rozporządzeniem w przypadku, gdy stan elementu biologicznego jakości wód jest umiarkowany (III klasa), słaby (IV klasa) lub zły (V klasa), wówczas nadaje się taki sam stan ekologiczny wód. Natomiast, gdy stan wskaźnika biologicznego jakości wód jest bardzo dobry (I klasa) lub dobry (II klasa) w ocenie stanu ekologicznego należy uwzględnić również stan wskaźników fizykochemicznych oraz wskaźników substancji szczególnie szkodliwych. Ocenę końcową stanu wód (stan dobry bądź zły) przeprowadza się na podstawie stanu ekologicznego i stanu chemicznego. W przypadku, gdy stan ekologiczny jest umiarkowany, słaby lub zły, wówczas stan klasyfikujemy jako zły. Natomiast, gdy stan ekologiczny jest dobry lub bardzo dobry wówczas rozpatruje się również wyniki oceny stanu chemicznego wód.

Ocenę elementów fizykochemicznych wykonano w oparciu o określenie stanu fizycznego (temperatura wody, zawiesina ogólna), warunków tlenowych i zanieczyszczeń organicznych (tlen rozpuszczony, BZT₅, ChZT_{Mn}, Ogólny węgiel organiczny, ChZT_{Cr}), zbadanie zasolenia (przewodność w 20°C, substancje rozpuszczone, siarczany, chlorki, wapń, magnez) i zakwaszenia (odczyn pH) oraz oceny zawartości substancji biogenych (azot amonowy, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot ogólny, fosfor ogólny) w ciekach. Przeprowadzona ocena wykazała, iż ciek powiatu charakteryzowały się II klasą czystości dla JCW Dębosznicza, Błotnica z jeziorem Kamienica oraz Parsęta od Wielkiego Rowu do ujścia. W pozostałych punktach wody charakteryzował stan poniżej dobrego. W punkcie Parsęta od Radwi do Wielkiego Rowu ocena stanu fizykochemicznego poniżej stanu dobrego była wywołana warunkami tlenowymi i zanieczyszczeniami organicznymi, tj. zawartością ChZT_{Cr} (poniżej stanu dobrego). Dla JCW Gościnka ocena elementów fizykochemicznych poniżej dobrego wynikała z jej warunków tlenowych i zanieczyszczeń organicznych (ChZT_{Mn} poniżej stanu dobrego) oraz z zawartości substancji biogenych (fosfor ogólny poniżej stanu dobrego). Natomiast stan JCW Czerwona od Łopieniczki do ujścia oceniono pod względem warunków fizykochemicznych poniżej dobrego ze względu na warunki tlenowe i zanieczyszczenia organiczne, tj. ChZT_{Mn}.

Ocena substancji szczególnie szkodliwych opierała się na zbadaniu zawartości w wodach takich substancji jak arsen, bar, bor, chrom sześciowartościowy, chrom ogólny,

cynk, miedź, fenole lotne, węglowodory ropopochodne, glin cyjanki wolne, selen, wanad oraz fluorki. W wyniku przeprowadzonej oceny wskazano, iż tylko w punkcie pomiarowym Parsęta od Radwi do Wielkiego Rowu ocena substancji szczególnie szkodliwych została sklasyfikowana poniżej stanu dobrego. We wszystkich innych punktach stan substancji szkodliwych w ciekach oceniono jako dobry.

Przy wykonaniu oceny elementów biologicznych w wodach rzek powiatu, głównymi wskaźnikami wykorzystywanymi do tego celu były: chlorofil „a”, fitobentos oraz makrofity. Chlorofil „a” będący miernikiem intensywności zakwitów glonów w wodzie jest najważniejszym wskaźnikiem oceny eutrofizacji rzek. Przeprowadzona ocena wykazała, iż cieki powiatu pod względem zawartości w/w elementów charakteryzowały się w większości przypadków stanem dobrym. Tylko w dwóch punktach kontrolno – pomiarowych wystąpiły przekroczenia, tj. JCW Błotnica z Jeziorem Kamienica, gdzie zawartość makrofitów w wodzie została sklasyfikowana na poziomie klasy III. Natomiast w przypadku punktu Parsęta od Radwi do Wielkiego Rowu ze względu na zawartość fitobentosu, wskaźnik okrzemkowy IO wynosił 0,379, wody zostały sklasyfikowane w klasie III.

Ocena stanu ekologicznego – potencjału ekologicznego wykazała, iż cieki Powiatu kołobrzесьkiego w większości punktów pomiarowo – kontrolnych charakteryzują się umiarkowanym stanem ekologicznym. Dobrym stanem ekologicznym (potencjałem ekologicznym) charakteryzują się tylko wody w punkcie Dębosznica oraz Parsęta od Wielkiego Rowu do ujścia.

Ocena stanu chemicznego została przeprowadzona tylko dla punktu JCW Parsęta od Radwi do Wielkiego Rowu. Dla tego punktu ocenę wykonano w oparciu o przebadanie wód pod względem zawartości antracenu, kadmu i jego związków, fluorantenu, ołowiu i jego związków, naftalenu, niklu i jego związków, benzo(a)piranu, benzo(b)fluorantenu oraz benzo(k)fluorantenu. Wody Parsęty w tym punkcie pod względem zawartości w/w związków zostały ocenione jako dobre.

Analizując uzyskane wyniki można dokonać ogólnej oceny jakości wód w punktach pomiarowo – kontrolnych na terenie powiatu kołobrzесьkiego. Ocenę końcową stanu wód przeprowadzono na podstawie stanu ekologicznego oraz chemicznego. Przeprowadzone badania wykazały, iż wody powierzchniowe na terenie powiatu tylko w dwóch punktach charakteryzowały się dobrym stanem jakości wód i uzyskały dobrą ocenę stanu jednolitych części wód. W pozostałych punktach ogólna ocena jakości była zła.

Badania wód przejściowych i przybrzeżnych w roku 2008 prowadzone były w ramach monitoringu diagnostycznego, na 18 stanowiskach zlokalizowanych na 7 jednolitych częściach wód; 6 stanowisk na wodach przybrzeżnych (3 JCW) i 12 stanowisk na wodach

przejściowych (4 JCW). W powiecie kołobrzeskim zlokalizowane jest jedno stanowisko pomiarowo – kontrolne na jednolitej części wód przybrzeżnych Sarbinowo – Dziwna. W punkcie w Kołobrzegu badane są wody przybrzeżne. Zgodnie z przeprowadzoną oceną wód przybrzeżnych w tym punkcie, stan ekologiczny został oceniony jako słaby, ocena elementów fizykochemicznych – umiarkowany. W związku z tym ogólny stan wód przybrzeżnych w punkcie pomiarowo – kontrolnym w Kołobrzegu oceniono jako zły.

Wody przybrzeżne i przejściowe zostały poddane także ocenie pod kątem zanieczyszczenia azotanami, którą dokonano w oparciu o kryterium zawartości azotanów $> 50 \text{ mg NO}_3/\text{l}$, a dla określenia zagrożenia wód azotanami zastosowano przedział od 40 do 50 $\text{mg NO}_3/\text{l}$. Do oceny wzięto pod uwagę wartości maksymalne stężeń azotanów, uzyskane z 18 stanowisk badawczych. Analiza maksymalnych stężeń azotanów w przypadku wód przybrzeżnych wykazała, że maksymalne stężenia azotanów nie przekraczają 0,75 $\text{mg NO}_3/\text{l}$. Jednocześnie na wszystkich stanowiskach najwyższe stężenia azotanów występowały w miesiącach wiosennych (marzec – kwiecień) i systematycznie malały w kolejnych miesiącach.

Dodatkowo wody przybrzeżne zostały poddane ocenie stopnia zeutrofizowania na podstawie wartości granicznych podstawowych wskaźników eutrofizacji wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych. Analizę przeprowadzono na podstawie wartości średnich parametrów, które porównywano z następującymi wartościami granicznymi wymaganymi w rozporządzeniu. Wykonana analiza stopnia eutrofizacji wód przybrzeżnych na stanowisku w Kołobrzegu wykazała, iż wartości graniczne wskaźników eutrofizacji nie zostały przekroczone.

Systematyczne wdrażanie zobowiązań Polski w zakresie regulowanym przez Ramową Dyrektywę Wodną i Prawo wodne powinno wkrótce przynieść efekty. Dyrektywa zakłada osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych (stan ekologiczny i chemiczny) i dobrego stanu wód podziemnych (jakościowy i ilościowy) do roku 2015.

4.2. JEZIORA

Szczególnie podatnymi na zanieczyszczenie wynikające z działalności ludzkiej ekosystemami są jeziora. Samooczyszczenie ich następuje bardzo powoli, m.in. z uwagi na kumulację zanieczyszczeń w osadach dennych. W powiecie kołobrzeskim występuje 9 jezior, z których trzy charakteryzują się powierzchnią powyżej 20ha. Zlokalizowanych jest tu również kilkanaście stawów rybnych, które w większości są zagospodarowane, a także

kilkadziesiąt oczek wytopiskowych. Istnieje również możliwość wykorzystania obniżeń terenowych bagien i oczek na cele hodowlane ryb.

Jezioro Kamienica jest zbiornikiem rynnowym o powierzchni 65ha i średniej głębokości 5,9m. Charakteryzuje się ono długością 2,5km i szerokością w przedziale 0,4 – 0,5km. Zlokalizowane jest na pograniczu gmin Gościno i Siemyśl, w otoczeniu płatów buczyny o słabo lub wcale nie rozwiniętym pasie roślinności przybrzeżnej. Znajdują się tu łągowiska perkoza dwuczubego, łąbędzie niemego, krzyżówki, głowienki, czernicy, nurogęsi, a także kani czarnej i łycki. W miejscowości Dargocice znajdują się niewielkie ośrodki wypoczynkowe, pole namiotowe i kemping. A w centralnej części zagospodarowane kąpielisko o lokalnym znaczeniu, a także miejsca do wędkowania.

Jezioro Resko Przymorskie jest największym zbiornikiem wód powierzchniowych na terenie powiatu kołobrzesckiego. Jego całkowita powierzchnia waha się w przedziale 580 – 620 ha. Wahania te spowodowane są zmiennością stanów pogodowych, od których zależy ilość włączanej do zbiornika wody morskiej. Podobną zmiennością charakteryzuje się skład fizykochemiczny wód jeziora. Duże użyźnienie powoduje zakwity glonów i sinic w okresie letnim, dlatego wody w zbiorniku uznane zostały za pozaklasowe. Jezioro charakteryzuje się małą głębokością średnią, która wynosi około 1,3m. W najgłębszym punkcie ma 2,6m głębokości. Jest to zbiornik przybrzeżny, odcięte od Morza Bałtyckiego za pomocą mierzei. Położony pomiędzy ujściem do morza rzek Regi i Parsęty. Około 10% powierzchni jeziora pokrywa silnie rozwinięta roślinność szuwarowa. Od wschodu, południa i zachodu do jeziora przylegają rozległe trzcinowiska poprzecinane siecią rowów melioracyjnych. Od strony północnej otoczenie jeziora stanowi las. Swoją ostoję znajduje tu wiele ptaków związanych z siedliskami wodno-błotnymi. Sprzyja temu szeroki i trudny do przebycia pas trzcinowisk i szuwarów. Występuje tu także wiele gatunków ryb, a wśród nich między innymi leszcze, sandacze, węgorze, okonie, szczupaki, liny i karpie.

Inne jeziora zlokalizowane w granicach powiatu kołobrzesckiego to: jezioro Popiel, Bardy, Borek, Ołużna, Pławęcino, Stójkowo oraz jezioro Trzydnik Duży.

Przy ocenie stanu wód jeziornych wiodącą rolę pełnią badania biologiczne, tj. makrofity (roślinność wodna wynurzona i zanurzona), fitoplankton (bakterioplankton i glony) i fitobentos (okrzemki poroślowe). W 2008 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie wykonał ocenę stanu wód powierzchniowych w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, które dokonuje się w zakresie regulacji wdrożenia Ramowej Dyrektywy Wodnej. W 2008 roku badaniami objęto 11 jezior

województwa zachodniopomorskiego, w których uwzględniono także Jezioro Kamienica zlokalizowane na terenie powiatu kołobrzeskiego (na pograniczu gminy Siemyśl i Gościno).

Jezioro Kamienica było objęte monitoringiem diagnostycznym. Jezioro to jest zbiornikiem zeutrofizowanym, o czym świadczy bardzo intensywny zakwit glonów zaobserwowany w sierpniu 2008 roku, aczkolwiek w pozostałych miesiącach badań rozwój fitoplanktonu przebiegał w sposób bardziej umiarkowany. Ogólnie stan biologiczny jeziora w roku 2008 na podstawie badania roślinności wodnej oraz średniej koncentracji chlorofilu „a” spełniał wymagania II klasy, jednak z uwagi na zakłócenia w gospodarce tlenowej jezioro zakwalifikowano do III klasy stanu ekologicznego. Nie badano substancji z załączników 5 i 8 rozporządzenia, a wynikowa ocena dla jeziora to stan zły.

Ocenę eutrofizacji jezior objętych badaniami w latach 2000 – 2007 przeprowadzono przez WIOŚ w Szczecinie w oparciu o wymagania sprecyzowane w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych. Stan żyzności jest odzwierciedleniem koncentracji związków biogenych, pośród których główną rolę pełnią związki azotu i fosforu. Obfity rozwój fitoplanktonu, który powoduje obniżenie przezroczystości wód, to reakcja na wysoką zawartość związków biogenych. W latach 2000-2007 jeziora powiatu kołobrzeskiego nie były objęte tymi badaniami.

Ocenę eutrofizacji jezior badanych w 2008 roku przeprowadzono w oparciu o wartości graniczne wskaźników eutrofizacji wód sprecyzowane w załączniku 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych. Ocenie podlegało także jezioro Kamienica znajdujące się na terenie powiatu kołobrzeskiego. W 2008 roku w ocenianym jeziorze nie stwierdzono przekroczenia wartości granicznej dla fosforu ogólnego. Jednocześnie jezioro to zostało wskazane jako wykazujące tendencję do eutrofizacji, ponieważ stwierdzono w nim zakłócenia w gospodarce tlenowej, aczkolwiek nie stwierdzono przekroczenia wartości granicznych dla wskaźników normowanych w rozporządzeniu. Ponadto w roku 2008 przeprowadzono badania stężeń azotanów w wodach jeziora Kamienica. Zgodnie z badaniami wody jeziora nie przekraczały wartości 1,0 mg NO₃/l.

5. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Główną przyczyną zanieczyszczenia powietrza na obszarze powiatu jest emisja antropogeniczna, tj. związana z działalnością człowieka. Emisja tych zanieczyszczeń pochodzi z procesów energetycznego spalania paliw oraz przemysłowych procesów technologicznych. Drugim źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest emisja pochodząca ze źródeł ruchomych związanych z transportem pojazdów samochodowych. Dość duży wpływ ma także emisja związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno – bytowym. Stosowanie węgla do ogrzewania mieszkań w znaczny sposób wpływa na wzrost zanieczyszczeń w powietrzu. Taki wzrost jest szczególnie zauważalny w okresach zimowych, wtedy mamy dość dużą emisję pyłów oraz związków kancerogennych (np. benzo(a)pirenu) do powietrza.

Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.), wojewódzki inspektorat ochrony środowiska, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni oraz odrębnie dla każdej substancji dokonuje klasyfikacji stref, w których poziom odpowiednio:

- przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji lub poziom dopuszczalny (klasa C),
- mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji (klasa B),
- nie przekracza poziomu dopuszczalnego (klasa A),
- przekracza poziom docelowy (klasa C),
- nie przekracza poziomu docelowego (klasa A),
- przekracza poziom celu długoterminowego (klasa D2),
- nie przekracza poziomu celu długoterminowego (klasa D1).

gdzie:

Poziom dopuszczalny – poziom substancji, który ma być osiągnięty w określonym terminie, i który po tym terminie nie powinien być przekraczany. Poziom dopuszczalny jest standardem jakości powietrza i określony jest dla zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, NO_x, C₆H₆, PM₁₀, Pb i CO.

Poziom docelowy - jest to poziom substancji, który ma być osiągnięty w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych. Poziom ten określa się w celu zapobiegania lub ograniczania szkodliwego wpływu danej substancji na zdrowie ludzi lub środowisko jako całość i jest określony dla: As, Cd, Ni, B(a)P i O₃,

Poziom celu długoterminowego – jest to poziom substancji, poniżej którego, zgodnie ze stanem współczesnej wiedzy, bezpośredni szkodliwy wpływ na zdrowie ludzi lub środowisko jako całość jest mało prawdopodobny. Poziom ten ma być osiągnięty w długim okresie czasu, z wyjątkiem sytuacji, gdy nie może być osiągnięty za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych. Poziom ten dotyczy ozonu.

Ocena powietrza pod kątem ochrony zdrowia:

W zakresie oceny stężenia zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, NO_x, CO, benzenu, pyłu PM10, metali (ołów, arsen, kadm, nikiel) i benzo(a)piranu, powiat kołobrzeski należy do strefy „Powiat Kołobrzeski” która charakteryzuje się kodem PL.32.07.p.01, a jej powierzchnia wynosi 725 km². Zgodnie z przeprowadzoną oceną jakości powietrza w 2009 roku na terenie strefy „powiat kołobrzeski” nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych norm, co dało podstawę do zaklasyfikowania jej pod względem wszystkich ww. zanieczyszczeń do klasy A.

Ocena jakości powietrza pod względem ochrony zdrowia dla zanieczyszczenia ozonem prowadzona jest dla „Strefy Zachodniopomorskiej”, na której zlokalizowany jest powiat kołobrzeski. Strefa posiada kod o numerze PL.32.00.b.20., a jej całkowita powierzchnia wynosi 22.591km². Zgodnie z przeprowadzoną oceną jakości powietrza pod względem stężenia ozonu w 2009 roku nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego dla ozonu – w tym przypadku strefa otrzymała klasę A. Natomiast w 2009 roku w strefie zachodniopomorskiej wystąpiły przekroczenia poziomu celu długoterminowego. Strefa otrzymała klasę D2. Przekroczenia zostały stwierdzone na podstawie pomiarów wykonywanych na automatycznych stacjach w Szczecinie, Widuchowej oraz w Storkowie. Dla strefy w klasie D2 opracowanie Programu ochrony Powietrza nie jest wymagane, a działania wymagane w takim przypadku to ograniczenie emisji lotnych związków organicznych jako prekursorów powstawania ozonu. Działania te winny być ujęte w wojewódzkich programach ochrony środowiska. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego upływa w 2020 roku. Osiągnięcie celu długoterminowego ozonu powinno być dokonane za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych w ramach wojewódzkich programów ochrony środowiska.

Ocena powietrza pod kątem ochrony roślin:

W zakresie oceny stężenia zanieczyszczeń: SO₂ oraz NO_x powiat kołobrzeski należy do strefy „Powiat Kołobrzeski”, która charakteryzuje się kodem PL.32.07.p.01, a jej powierzchnia wynosi 725 km². Zgodnie z przeprowadzoną oceną jakości powietrza w 2009 roku na terenie strefy „powiat kołobrzeski” nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych

norm, co dało podstawę do zaklasyfikowania jej pod względem wszystkich ww. zanieczyszczeń do klasy A.

Ocena jakości powietrza pod względem ochrony roślin podobnie jak dla ochrony zdrowia dla zanieczyszczenia ozonem prowadzona została dla „Strefy Zachodniopomorskiej”, na której zlokalizowany jest powiat kołobrzeski. Zgodnie z przeprowadzoną oceną jakości powietrza pod względem stężenia ozonu w 2009 roku nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego dla ozonu – w tym przypadku strefa otrzymała klasę A. Natomiast w 2009 roku w strefie zachodniopomorskiej wystąpiły przekroczenia poziomu celu długoterminowego. Strefa otrzymała klasę D2. Dla strefy w klasie D2 opracowanie Programu ochrony Powietrza nie jest wymagane. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego upływa w 2020 roku. Osiągnięcie celu długoterminowego ozonu powinno być dokonane za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych w ramach wojewódzkich programów ochrony środowiska.

6. FLORA I FAUNA POWIATU

Flora powiatu kołobrzeskiego jest bogata i zróżnicowana. Występuje tu znacznie większa liczba gatunków niż w innych rejonach kraju. Na terenie powiatu występują duże skupiska roślin rzadkich znajdujących się w pasie północnym powiatu (gmina Kołobrzeg, Ustronie Morskie i Siemyśl). Szczególnie duże pod względem florystycznym jest jezioro Resko, wokół którego trzcinowiska tworzą szeroki pas uniemożliwiający dojście do jeziora oraz dolina rzeki Parsęty.

Ważnym elementem występowania różnorodnej roślinności są torfy niskie i wysokie. Na terenie powiatu we florze znajduje się 124 gatunków rzadkich i zagrożonych wyginięciem w skali regionalnej i krajowej. W powiecie występuje wiele gatunków prawnie chronionych w Polsce.

Poważnym zagrożeniem dla gatunków roślin rodzimych jest występowanie antropofitów, które na tym terenie rozprzestrzeniają się ekspansywnie przekształcając rodzime fitocenozy. Problemem jest ekspansja wzdłuż rzek i rowów barszczu sosnowskiego, obcego gatunku, który stanowi zagrożenie dla ludzi i zwierząt.

Według regionalizacji zoogeograficznej (Kostrzewski 1999 rok) Powiat Kołobrzeski należy do okręgu Przymorskiego, stanowiącego część podregionu środkowego regionu Środkowoeuropejskiego. Obecnie najcenniejszymi z zoologicznego punktu widzenia są tereny północne powiatu, do których należą obszary nad jeziorem Resko oraz doliny rzek.

W powiecie występuje cały szereg gatunków zagrożonych, znajdujących się na czerwonych listach. Na terenie powiatu osiedliła się znaczna ilość bezkręgowców i kręgowców

7. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

Istotną rolę na terenie powiatu spełniają formy ochrony przyrody, tj. rezerwy przyrody, obszary chronionego krajobrazu, użytek ekologiczny oraz pomniki przyrody, które chronią unikatową przyrodę tego regionu. Ponadto cenne obszary analizowanego terenu zostały objęte Europejską Siecią Ekologiczną Natura 2000. Aktualny wykaz form ochrony przyrody zlokalizowanych w obszarze powiatu oraz form przewidywanych do objęcia ochroną przedstawia tabela 8.

Tabela 8: Formy ochrony przyrody w powiecie oraz formy przewidziane do objęcia ochroną

NAZWA OBSZARU	MIASTO / GMINA
Formy ochrony przyrody– ustanowione	
Rezerwy przyrody	
Solnisko w Kołobrzegu (rezerwat nieistniejący)	Miasto Kołobrzeg
Stramniczka	Gmina Dygowo
Obszary chronionego krajobrazu	
Koszaliński Pas Nadmorski	Miasto Kołobrzeg, Gmina Kołobrzeg, Gmina Ustronie Morskie, Gmina Dygowo
Użytki ekologiczne	
Ekopark Wschodni	Miasto Kołobrzeg
Stanowisko dokumentacyjne	
Wyrobisko po zwirowni	Gmina Gościno (przy drodze Ramlewo-Robuń)
Obszary Natura 2000	
Dorzecze Parsęty (PLH 320007)	Miasto Kołobrzeg, Gmina Kołobrzeg, Gmina Dygowo, Gmina Gościno, Gmina Ustronie Morskie
Trzebiatowsko – Kołobrzeski Pas Nadmorski (PLH 320017)	Miasto Kołobrzeg, Gmina Kołobrzeg, Gmina Dygowo, Gmina Ustronie Morskie
Warnie Bagno (PLH 320047)	Gmina Dygowo
Kemy Rymańskie (PLH 320012)	Gmina Gościno, Gmina Rymań, Gmina Siemyśl
Wybrzeże Trzebiatowskie (PLB 320010)	Gmina Kołobrzeg
Zatoka Pomorska (PLB 990003)	Gmina Kołobrzeg, Miasto Kołobrzeg, Gmina Ustronie Morskie
Formy ochrony przewidywane do objęcia ochroną	
Rezerwy przyrody	
Torfowisko koło Rusowa	Gmina Ustronie Morskie
Mołtowska Dolina	Gmina Gościno
Dargocicki Mszar	Gmina Gościno
Starnińskie Brzeziny	Gmina Rymań
Obszary chronionego krajobrazu	
Dolina Parsęty	Miasto Kołobrzeg
Pradolina Nadmorska	Gmina Kołobrzeg
Koszaliński Pas Nadmorski (poszerzenie)	Gmina Ustronie Morskie

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO ZA LATA 2008-2009**

istniejącego obszaru)	
Dolina Pyszki	Gmina Dygowo
Dolina Parsęty	Gmina Dygowo, Gmina Gościno
Dolina Błotnicy	Gmina Gościno, Gmina Siemyśl
Kemy Rymańskie	Gmina Rymań
Dolina Mołstowej	Gmina Rymań
Użytki ekologiczne	
Solniska na Owczym Bagnie	Miasto Kołobrzeg
Dolina Stramniczki	Miasto Kołobrzeg
Bór wrzościowy	Gmina Kołobrzeg
Uroczysko Grzybowo	Gmina Kołobrzeg
Ujście Błotnicy	Gmina Kołobrzeg
Brzezina Bagienna	Gmina Kołobrzeg
Oczko wodne Korzyścienko	Gmina Kołobrzeg
Słonawa	Gmina Kołobrzeg
Stramnicki Grąd	Gmina Kołobrzeg
Oczko śródpolne Stramnica	Gmina Kołobrzeg
Oczka śródpolne Niekanin	Gmina Kołobrzeg
Oczka śródpolne Stare Miasto	Gmina Kołobrzeg
Stawy Niekanin – Obrotły	Gmina Kołobrzeg
Stare Miasto – Łozowiska	Gmina Kołobrzeg
Oczko śródpolne – Stary Borek	Gmina Kołobrzeg
Karcińska buczyna	Gmina Kołobrzeg
Stara żwirownia obrocka	Gmina Kołobrzeg
Oczko Śródpolne - Drzonowo	Gmina Kołobrzeg
Torfowisko koło Gąskowa	Gmina Dygowo
Klify	Gmina Ustronie Morskie
Korona i zaplecze Klify	Gmina Ustronie Morskie
Oczko śródpolne I – Ustronie Morskie	Gmina Ustronie Morskie
Oczko śródpolne II – Ustronie Morskie	Gmina Ustronie Morskie
Oczko śródpolne I – Gwizd	Gmina Ustronie Morskie
Oczko śródpolne II – Gwizd	Gmina Ustronie Morskie
Przyleśne Oczko – Łasiński Las	Gmina Ustronie Morskie
Kopuła	Gmina Ustronie Morskie
Kukinia	Gmina Ustronie Morskie
Rusowski Las	Gmina Ustronie Morskie
Oczko	Gmina Ustronie Morskie
Staw Ołużna	Gmina Gościno
Staw Ząbrowo	Gmina Gościno
Kaczy Dołek	Gmina Gościno
Staw Gościno	Gmina Gościno
Jezioro Pławęcino	Gmina Gościno
Kamiczka	Gmina Gościno
Torfowisko Robuń I	Gmina Gościno
Torfowisko Robuń II	Gmina Gościno
Torfowisko Robuń III	Gmina Gościno
Cyrankowy Staw	Gmina Gościno
Łąki	Gmina Gościno
Leśny Staw	Gmina Gościno
Mokradło	Gmina Gościno
Staw Ramlewo	Gmina Gościno
Byszewskie Błota	Gmina Siemyśl
Mszary Siemyślskie	Gmina Siemyśl
Jezioro Trzynik Mały I Duży	Gmina Siemyśl
Jezioro Kamienica	Gmina Siemyśl
Bagno pod górą Białokurską	Gmina Siemyśl, Gmina Rymań

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO ZA LATA 2008-2009**

Mszar Drozdowo	Gmina Rymań
Mszar Starnin I	Gmina Rymań
Mszar Starnin II	Gmina Rymań
Śródleśne jezioro koło Drozdowa	Gmina Rymań
Mszar Ledowo	Gmina Rymań
Mszar Śródpolny Dębica	Gmina Rymań
Torfowisko Małża	Gmina Rymań
Melno I	Gmina Rymań
Melno II	Gmina Rymań
Mszar koło Kamienia Rymańskiego I	Gmina Rymań
Mszar koło Kamienia Rymańskiego II	Gmina Rymań
Mszar koło Kamienia Rymańskiego III	Gmina Rymań
Mszar koło Kamienia Rymańskiego IV	Gmina Rymań
Mszar koło Kamienia Rymańskiego V	Gmina Rymań
Torfowisko Bukowo	Gmina Rymań
Mszar Bukowo	Gmina Rymań
Torfowisko Melno	Gmina Rymań
Mszar na Jeziorze Popiel	Gmina Rymań
Torfowisko Popiele I	Gmina Rymań
Torfowisko Popiele II	Gmina Rymań
Torfowisko Popiele III	Gmina Rymań
Mokradło koło Dębicy	Gmina Rymań
Leszczyn	Gmina Rymań
Zespoły przyrodniczo - krajobrazowe	
Mirocice	Miasto Kołobrzeg
Kołobrzeski Las	Miasto Kołobrzeg, Gmina Ustronie Morskie
Moreny Srokosza	Gmina Kołobrzeg
Pradolina i Dolina rzeki Parsęty	Gmina Kołobrzeg
Pobłockie Mokradła	Gmina Gościno
Pobłockie Lasy	Gmina Gościno
Karkowo	Gmina Gościno
Ramlewo	Gmina Gościno
Ludwikowo	Gmina Rymań
Las Gorawiński	Gmina Rymań
Torfowiska koło Kinowa	Gmina Rymań
Jezioro Popiel	Gmina Rymań
Kamień Rymański	Gmina Rymań
Obszary Natura 2000	
Dorzecze Regi (PLH 320049)	Gmina Rymań
Torfowisko Poradz (PLH 320065)	Gmina Rymań

IV. ANALIZA STANU REALIZACJI CELÓW I ZADAŃ ZAPISANYCH POWIATOWYM PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA

W dokumencie pn. „Powiatowy Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kołobrzieskiego” określono Politykę ekologiczną powiatu oraz nakreślono cele priorytetowe, tj.:

CEL 1. „GORĄCE” PUNKTY

CEL 2. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

CEL 3. GOSPODARKA ODPADAMI

CEL 4. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA

CEL 5. ROZWÓJ ENERGETYKI OPARTEJ O ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

CEL 6. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I OCHRONA WYBRZEŻA

CEL 7. RACJONALNE UŻYTKOWANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH

CEL 8. EDUKACJA EKOLOGICZNA

CEL 9. MONITORING ŚRODOWISKA

Dla wyżej określonych celów priorytetowych wyznaczono działania, które wyznaczono do realizacji w latach 2008-2009. Niniejszy raport dotyczy zadań priorytetowych tego właśnie okresu. Stopień ich realizacji został zaprezentowany w tabeli 9.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO ZA LATA 2008-2009**

Tabela 9: Ocena realizacji zadań za lata 2008 – 2009 nakreślonych w Powiatowym Programie Ochrony Środowiska

Zadania środowiskowe	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizacyjna	Opis realizacji
CEL PRIORYTETOWY 1: GORĄCE PUNKTY			
Brak zaplanowanych zadań do realizacji w latach 2008-2009			
CEL PRIORYTETOWY 2: GOSPDOARKA WODNA			
Budowa nowych i modernizacja istniejących ujęć wody, stacji uzdatniania oraz sieci wodociągowych	<ul style="list-style-type: none"> • opracowanie programów gospodarki wodno-ściekowej dla gmin; • opracowanie niezbędnych projektów technicznych; • zbilansowanie w ramach powiatu potrzeb w zakresie zaopatrzenia w wodę pitną, a także dla celów przemysłowych i rolnych; • pozyskiwanie środków finansowych na realizację inwestycji związanych z zaopatrzeniem w wodę; • systematyczna realizacja poszczególnych zadań inwestycyjnych; • prowadzenie akcji informacyjnych i uświadamiających społeczność lokalną celowości oszczędnego gospodarowania wodą. 	Samorządy gminne	<p>Zadanie realizowane jest w sposób ciągły: Analizując stan infrastruktury komunalnej w powiecie można ocenić, iż jest on zadowalający. W roku 2009 nastąpił przyrost długości sieci wodociągowej w poszczególnych gminach powiatu o 116,5 km w porównaniu do bazowego roku 2003. Powiat Kołobrzescki charakteryzuje się dość wysokim stopniem objęcia mieszkańców siecią wodociągową. Na podstawie przeprowadzonej analizy oszacowano, iż wynosi on 94,46%. Samo Miasto Kołobrzeg zwodociągowanie jest w około 99%, a do sieci wodociągowej podłączonych jest 44.489 mieszkańców. Ponadto Powiat Kołobrzescki jest członkiem Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty. W ramach funkcjonowania Związku realizowane są działania związane z rozbudową sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w gminach powiatu kołobrzesckiego. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację zadań jest Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. Zgodnie z danymi Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty, na terenie powiatu w latach 2008-2009 zrealizowano następujące inwestycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kontrakt nr XIII na roboty budowlane (czerwony „FIDIC”) - Rejon II Kołobrzeg – kontrakt został zakończony w 2009 roku. Obszar objęty kontraktem: Miasto i Gmina Kołobrzeg, Gmina Ustronie Morskie. Roboty budowlane na Kontrakcie zostały zakończone w 100%. Wykonawca złożył dokumentację odbiorową i łącznie wykonano: 72,24km kanalizacji sanitarnej, 12,44km sieci wodociągowej oraz 53 sztuki nowych pompowni ścieków,

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO ZA LATA 2008-2009**

			<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kontrakt nr XIV na roboty budowlane (czerwony „FIDIC”) - Rejon II Kołobrzeg – kontrakt został zakończony w październiku 2008 roku. Obszarem objętym kontraktem było Miasto Kołobrzeg. W wyniku realizacji projektu wykonano 1,02km kanalizacji sanitarnej, 2,65km sieci wodociągowej oraz 1 nową pompownię ścieków. ▪ Kontrakt nr XV na roboty budowlane (żółty „FIDIC”) - Rejon II Kołobrzeg – kontrakt został zakończony. Obszar, który był objęty kontraktem to Miasto i Gmina Kołobrzeg oraz Gmina Ustronie Morskie. Roboty zakończono w sierpniu 2009 roku. Wykonawca złożył dokumentację odbiorową, a w ramach realizacji kontraktu wykonano następujący zakres prac budowlanych: 11,75km sieci wodociągowej oraz rozbudowa stacji hydroforowej w stacji uzdatniania wody w miejscowości Bagicz. ▪ Kontrakt nr XIX na roboty budowlane (żółty „FIDIC”) - Rejon II Kołobrzeg - kontrakt został zakończony w listopadzie 2009 roku. Obszar objęty kontraktem: Miasto i Gmina Kołobrzeg oraz Gmina Ustronie Morskie. Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmował: budowę oraz wymianę sieci kanalizacyjnej o długości ok. 23.25km, wymianę sieci wodociągowej: wykonano ok. 7.44km. ▪ Kontrakt nr XX na roboty budowlane (żółty „FIDIC”) - Rejon II Kołobrzeg – w trakcie realizacji. Obszar objęty kontraktem: Gmina Rymań. Kontrakt realizowany na terenie Gminy Rymań obejmuje zaprojektowanie i wykonanie sieci wodociągowej o łącznej długości min. 41.75 km wraz z modernizacją i rozbudową stacji wodociągowych w miejscowościach Gorawino, Rymań, adaptację stacji wodociągowej na hydrofornię w miejscowości Kamień Rymański oraz zaprojektowanie i wykonanie sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej o łącznej długości min. 75.51km wraz z budową min. 19 kpl sieciowych przepompowni ścieków, 110 kpl lokalnych przepompowni ścieków. Wykonano następujący zakres prac budowlanych: budowa sieci kanalizacyjnej: wykonano ok. 52.54km, budowa sieci wodociągowej: wykonano ok. 30.98km. Stan zaawansowania projektowania - około 98%.
--	--	--	--

V. OCENA WSKAŹNIKOWA REALIZACJI POROGRAMU

Wskaźnikowa ocena realizacji programu ochrony środowiska oparta jest na wskaźnikach, które określają stan środowiska naturalnego i porównują go ze stanem z okresu opracowania Programu, tj. z rokiem 2003. Ponadto analiza wskaźnikowa charakteryzuje stan infrastruktury komunalnej w powiecie. W tabeli 10 zaprezentowano analizę wskaźnikową działań zapisanych w „Powiatowym Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Kołobrzесьkiego”, który został uchwalony w grudniu 2003. Analiza wskaźnikowa zawiera stan w okresie wyjściowym wg POŚ, tj. rok 2003 i porównuje do dnia sporządzania niniejszego raportu (tj. 31.12.2009r.).

Tabela 10: Ocena wskaźnikowa efektywności Powiatowego Programu Ochrony Środowiska

Wskaźniki	Źródło informacji o wskaźnikach	Jednostka miary	Stan wyjściowy PGO	Stan na 31.12.2009r.
Mogilniki – zagrożenie dla środowiska środkami ochrony roślin i opakowań	Starostwo Powiatowe	szt.	2	0
Powierzchni powiatu terenów zielonych	GUS	ha	313,2 (2004)	271,2
Powierzchnia lasów	Starostwo Powiatowe, Nadleśnictwa	ha	15.496	15.114
Udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych	Okręgowa Stacja Chemiczno - Rolnicza	% powierzchni	Brak danych	73% powierzchni badanych gleb
Rezerwy przyrody	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska	szt.	0	2
Obszary chronionego krajobrazu	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska	szt.	1	1
Użytki ekologiczne	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska	szt.	2	1
Pomniki Przyrody	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska	szt.	102	211
Stanowiska dokumentacyjne	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska	szt.	0	1

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO ZA LATA 2008-2009**

Sieć NATURA 2000	Urząd Wojewódzki	szt.	-	6
Ilość komunalnych oczyszczalni ścieków	Starostwo Powiatowe	szt.	12	12
Ilość przemysłowych oczyszczalni ścieków	Starostwo Powiatowe	szt.	1	1
Długość sieci wodociągowej	GUS	km	473,8	590,3
Ilość połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – sieć wodociągowa	GUS	szt.	7.652	9.244
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	GUS	szt.	69.991	72.517
Długość sieci kanalizacyjnej	GUS	km	282,8	347,2
Ilość połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – sieć kanalizacyjna	GUS	szt.	3.860	6.158
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	GUS	szt.	57.307	61.391
Ilość obiektów działających w oparciu o wykorzystanie energii odnawialnej	WIOŚ, GUS	szt.	Brak danych	18
Wykorzystanie energii wiatru - ilość obiektów	Starostwo Powiatowe	szt.	Brak danych	2
Wykorzystanie energii wody- ilość obiektów	Starostwo Powiatowe	szt.	Brak danych	1
Wykorzystanie energii biomasy- ilość obiektów	Starostwo Powiatowe	szt.	Brak danych	5
Wykorzystanie energii słonecznej- ilość obiektów	Starostwo Powiatowe	szt.	Brak danych	9
Wykorzystanie energii geotermalnej- ilość obiektów	Starostwo Powiatowe	szt.	Brak danych	1
Udział energii ze źródeł odnawialnych w zużyciu energii pierwotnej: 1,6 % (rok 2006); 7,5,% (rok 2010)	WIOŚ, GUS	%	Brak danych	Brak danych
% wód rzek w I klasie i II klasie czystości	WIOŚ	% udziału w ogólnej ilości punktów pomiarowych	I kl. – 0 % II kl. - 0 %	I kl. – 0% II kl. – 0%
% wód jezior w I klasie i II klasie czystości	WIOŚ	% udziału w ogólnej ilości badanych jezior	I kl. - 0%	I kl. - 0%
% wody podziemnej: - najwyższej jakości – 10% - wysokiej jakości – 50%	WIOŚ	% udziału w ogólnej ilości punktów monitoringu	Brak danych	0% 0%

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU KOŁOBRZESKIEGO ZA LATA 2008-2009**

Charakterystyka ładunku zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu	Urząd Marszałkowski	ładunek (Mg/rok)	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu [kg/rok] BZT ₅ : 62.245 ChZT: 460.400 Zawiesina: 123.913 Azot ogólny: 238.342 Fosfor ogólny: 9.163	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu [kg/rok] BZT ₅ : 36.353 ChZT: 295.660 Zawiesina: 42.090 Azot ogólny: 54.921 Fosfor ogólny: 1.204
--	---------------------	------------------	--	--

Źródło: Opracowanie własne

VI. FINANSOWANIE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA W POWIECIE

Analizę systemu finansowania inwestycji dot. ochrony środowiska w latach 2008-2009 wykonano w oparciu o informacje uzyskane ze Starostwa Powiatowego w Kołobrzegu, Urzędów Gmin oraz informacji zawartych w rocznikach statystycznych GUS. Ogólne dane dotyczące finansowania inwestycji związanych z ochroną środowiska na terenie Powiatu Kołobrzесьkiego przedstawiają tabele 11 i 12.

Tabela 11: Nakłady finansowe na realizację ochrony środowiska w powiecie wg inwestycji

Rodzaj inwestycji	Koszty [tys. zł]
Gospodarowanie odpadami	14,6
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	29.073,8
Sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki	28.230,1
Sieć kanalizacyjna odprowadzająca wody opadowe	843,7
Ujęcia i doprowadzenia wody	6.136,5
Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	256,0
Obwałowania przeciwpowodziowe	1.811,8
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	4,2
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	101,0
Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	36,7
Pozostała działalność związana z ochroną środowiska	3.551,6
Razem	70.060,00

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 12: Nakłady finansowe na ochronę środowiska wg źródeł finansowania

Ogółem [tys. zł]	Środki		Fundusze ekologiczne
	Własne	Z zagranicy	
32.781,9	5.954,9	19.270,5	7.556,5

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

VII. PODSUMOWANIE

Przedmiotem opracowania jest Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kołobrzесьkiego za lata 2008-2009. Został on opracowany zgodnie z ustawą z dnia 21 kwietnia Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.). Zgodnie z art. 18 ust. 2 z wykonania programów organ wykonawczy powiatu sporządza co 2 lata raporty, które przedstawiane są Radzie Powiatu. Jednak ustawa nie określa szczegółowych wymagań dotyczących zakresu i formy Raportu. Głównym celem wykonania dokumentu jest przeanalizowanie stopnia realizacji celów oraz zadań nakreślonych w powiatowym Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Kołobrzесьkiego, który został uchwalony w grudniu 2003 roku. Raport szczegółowo prezentuje charakterystykę działań podejmowanych w latach 2008-2009, a także wpływ tej realizacji na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego powiatu, analizując ich aktualny stan.

Zgodnie z przeprowadzoną analizą można stwierdzić, iż większość zadań oraz celów zapisanych w Powiatowym Programie Ochrony Środowiska zostało zrealizowanych. Niektóre z przyjętych działań mają charakter ciągły, np. działania związane z rozbudową infrastruktury komunalnej. W celu zachowania jak najlepszego poziomu ekologicznego proponuje się dalszą realizację tych działań.

Analizując szczegółową strukturę nakładów na inwestycje związane z ochroną środowiska można wywnioskować, iż hierarchia realizacji zadań ekologicznych jak również same zadania zostały nakreślone w sposób prawidłowy. W niektórych przypadkach nastąpiło jednak przesunięcie założonych terminów. Główną przyczyną takowych opóźnień jest w większości przypadków brak środków finansowych na realizację zadań lub zbyt długie procedury przetargowe.

Podczas przygotowywania aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kołobrzесьkiego na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017, należy dokonać weryfikacji zadań zapisanych w poprzednim Programie, a także uwzględnić zmiany w Programach wyższego szczebla.

SPIS TABEL

Tabela 1: Dane klimatyczne powiatu kołobrzesckiego	7
Tabela 2: Użytkowanie gruntów w powiecie kołobrzesckim w 2009 roku	8
Tabela 3: Zmiany demograficzne na terenie powiatu w latach 2007-2009.....	9
Tabela 4: Liczba mieszkańców w gminach powiatu kołobrzesckiego	10
Tabela 5: Podmioty gospodarcze na terenie powiatu kołobrzesckiego w 2009 roku	10
Tabela 6: Charakterystyka sieci wodociągowej w powiecie	14
Tabela 7: Charakterystyka sieci kanalizacyjnej w powiecie	15
Tabela 8: Formy ochrony przyrody w powiecie oraz formy przewidziane do objęcia ochroną ..	29
Tabela 9: Ocena realizacji zadań za lata 2008 – 2009 nakreślonych w Powiatowym Programie Ochrony Środowiska.....	33
Tabela 10: Ocena wskaźnikowa efektywności Powiatowego Programu Ochrony Środowiska ..	45
Tabela 11: Nakłady finansowe na realizację ochrony środowiska w powiecie wg inwestycji	47
Tabela 12: Nakłady finansowe na ochronę środowiska wg źródeł finansowania	48

SPIS RYCIN

Rysunek 1: Mapa administracyjna powiatu kołobrzesckiego	6
Rysunek 2: Podmioty gospodarcze powiatu kołobrzesckiego wg sekcji PKD	11

